

INTERVIJA AR MAREKU VOICICKI

NOVEMBRIS 2023

Marek Woicicki

Latvijas *Open* un *Jauktās*
izlases treneris

Mareks Voicickis (*Marek Woicicki*) – viens no Polijas labākajiem bridža treneriem. Ar 2024. gada janvāri palīdzēs Latvijas *Open* izlasei un Latvijas Jauktajai izlasei gatavoties un labi nstartēt 2024. gada Eiropas čempionātā Dānijā. Lai labāk iepazīstinātu Latvijas bridžistus ar ārzemju speciālistu, publicējam nelielu interviju ar Voicicki.

Jautājumus sagatavoja Jānis Bendiks un Kārlis Rubins.

Marek, kā Jūs sevi vairāk jūtat: kā bridžistu, rakstnieku vai treneri?

Tagad esmu vairāk rakstnieks un treneris. Tas drīzāk ir labklājības jautājums – pēdējos gadus dzīvoju burvīgā vietā pie meža, ar kaķiem un suņiem, apkārt skaista daba, tāpēc man nepatīk ļoti ceļot. Ir ērti dzert rīta kafiju, meklējot rīta miglu pār upi un izbaudot svaigo dabu apkārt.

Es sāku spēlēt agri – 1977. gadā spēlēju Polijas augstākajā līgā, 1978. gadā spēlēju Eiropas junioru čempionātā komandā ar tādiem spēlētājiem kā Gavrišs (Piotr Gawryś) un Tušinskis (Piotr Tuszyński). 1982. gadā mēs uzvarējām Eiropas junioru čempionātos – kopā ar Tomeku Gotardu (Tomasz Gotard), Mireku Cičocki (Miroslaw Cichocki), Vojteku Olanski

Polijas izlase 2019. gada Pasaules čempionātā.

(*Wojtek Olanski*), Kšištofu Openheimu (*Krzystof Oppenheim*) un manu ilggadējo pārinieku Mihalu Kviecienu (*Michal Kwiecien*). 1983. gadā mēs spēlējām Eiropas komandu čempionātos ar tādiem spēlētājiem kā Andžejs Vilkošs (*Andrzej Wilkosz*), Marcins Lešņievskis (*Marcin Lesniewski*), Kšištofs Martens (*Krzysztof Martens*) un Tomass Pržibora (*Tomasz Przybora*). Tas bija labs sākums pusprofesionālai spēlei, galvenokārt Itālijā 80. gados un 90. gadu sākumā. Es arī trenēju savu salīdzinoši mazāk zināmo spēlētāju komandu – vienu gadu otrajā līgā un vēlāk augstākajā līgā no 1984. līdz 89. gadam. 90. gadu sākumā, kad Polijā mainījās ekonomika, es vairāk iesaistījos biznesā, man bija jā rūpējas par ģimeni un spēlēju daudz mazāk. Polijas līga un daži turnīri ārzemēs, piemēram, festivāls Venēcijā un komandu turnīrs Montekarlo. Tajos gados es spēlēju ar savu partneri no 70. gadu sākuma Jaceku Poletilo (*Jacek Poletylo*). Nopietni bridža kā spēlētājs atgriezos pēc 1998. gada, un 2001. gadā mēs uzvarējām prestižajā Spring Four turnīrā kopā ar Martensu-Lešņievski un spēlējām nacionālajā izlasē 2002. gada SOK Grand Prix ziemas olimpiskajās spēlēs Soltleiksitijā (palikām otrajā vietā). Līdz 2009. gadam spēlēju diezgan bieži, izcīnot dažus nacionālos titulus un medaļas. Prestižākā starptautiskā uzvara bija Cefalu – uzvarējām komandu turnīru Sicily Open 2005. gadā. 2009. gadā sāku spēlēt ar Boguslavu Pazuru (*Boguslaw Pazur*), kurš ir kaislīgs solīšanas sistēmu izgudrotājs, un viņa jaunās idejas atguva manī interesi par bridžu, sniedzot daudz vairāk prieka un jaunus izaicinājumus. 2012. gadā pārtraucu profesionālo darbību ārpus bridža un sāku pelnīt ar trenēšanu un grāmatu izdošanu, un, protams, arī gūstu ienākumus no bridža spēlēšanas. Strādājot par bridža rakstnieku un treneri uz pilnu slodzi, kad visu dienu jādomā, jālasa un jāraksta par bridžu, grūti ir būt visaugstākajā līmenī kā spēlētājam un to pat tik ļoti nevēlies. Tagad spēlēju tikai Polijas Augstāko līgu un 3-4 nedēļas nogales turnīrus Polijā.

Cik gadus jūs trenējat un vai esat trenējis spēlētājus ārpus Polijas?

Es sāku trenēt 1984. gadā un līdz 1989. gadam tas bija mans regulārs darbs, kopā ar spēlēšanu. Trenēt atsāku vairāk vai mazāk 2008. gadā, no 2010. gada diezgan regulāri, un no 2013. gada tas ir mans pamatdarbs. Darbs ar ārzemju spēlētājiem – man bija dažas lekcijas Pasaules junioru nometnē Polijā 1989. gadā un vairāk vai mazāk gadu strādāju ar Nīderlandes pāri, kurš sāka spēlēt Tarzan Precision.

Bet es nedomāju, ka būs problēmas ar Latvijas spēlētājiem – priekšmeti un instrumenti ir vienādi un valoda nav problēma – es brīvi runāju angli un krieviski.

Vai redzat iespēju trenēt Latvijas izlases kā jaunu izaicinājumu profesionālajā trenera karjerā?

Protams, tā būs jauna pieredze. Polijas komandās, ar kurām es strādāju iepriekš, bija tā spēlētāju grupa, kuru es ļoti labi pazinu. Spēlētāji ar visām savām pozitīvajām un negatīvajām iezīmēm, praktiski visi bija mani tuvi draugi. Šeit es sāksu praktiski no nulles, bet tam nevajadzētu būt problēmai. Vēl vairāk – tas var man palīdzēt padarīt atlases procesu absolūti objektīvu. No trenera viedokļa – domāju, ka līmenis neatšķirsies no tā, ko darīju iepriekš.

Kādas ir svarīgākās taktiskās lietas bridžā?

Augstākajā līmenī spēlētāju tehniskās prasmes ir ļoti tuvas, tās izšķir, teiksim, 1 sadalījumu no 30-50 sadalījumiem. Tehniskās kļūdas, galvenokārt, ir saistītas ar koncentrēšanos. Lielākā daļa svārstību tiek radītas solīšanas laikā, jo īpaši divpusējā solīšanā. Šajā jomā izšķirošais faktors ir maksimāla spiediena izdarīšana uz pretiniekiem. Un no otras puses, spēja tikt galā ar spiedienu, ko rada pretinieks. Es domāju, ka tāds pats laika un darba apjoms pie solīšanas dod lielāku rezultātu kā tehnisko prasmju slīpēšana.

Kurus spēles elementus, jūsuprāt, ir nepieciešams uzlabot jebkuram spēlētājam neatkarīgi no pieredzes vai vecuma?

Tas ir ļoti individuāls jautājums, bet es domāju, ka lielākā daļa no mums var uzlabot spēju koncentrēties pie galda. Tāpat ir svarīgi uz katru sadalījumu spēlēt savu labāko spēli, pat pēc savas vai partnera muļķīgas kļūdas, vai smaga pretinieka sitiena, atstāt to aiz muguras un spēlēt vienkārši “next board, please”.

Vai individuālā meistarība var būt svarīgāka par partneru savstarpējo sadarbību un saspēles kvalitāti?

Manuprāt, svarīgi ir abi faktori. Esi tu meistars vai neesi – jūs varat strādāt pie sadarbības un labākas saprašanās un tas tiešām uzlabo pāra kvalitāti.

Izlašu līmenī grūti iedomāties ievērojamu spēlētāja tehnisko spēju progresu kāršu spēles jomā. Pie tā būtu jāstrādā visiem, taču lielākā daļa darba tika paveikta agrāk. Taču katrai partnerībai vienmēr ir ko uzlabot – sarežģītas signalizācijas pozīcijas aizsardzībā, solīšanu. Vienkāršs piemērs – responsive double – katrs pāris vienojas, ja sola kontrū, tad tā parāda vai noliedz četras kārtis nesolītā mažorā. Bet tālāk solīšana? Ja pavadāt kopā ar partneri vienu vakaru BBO, kur pretinieks atklāj 1M, partneris kontrē, otrs pretinieks sola 2M un jums ir 10+ FP ar vai bez nesolīto mažoru, ar aizturi vai bez aiztures pretinieka mastā. Jūs nosolīsiet, piemēram, 40 sadalījumus un pēc solīšanas apspriedīsiet sasniegtu rezultātu. Pēc šāda vakara ir maz ticams, ka vēlāk sacensībās jums būs jāsaskaras ar problēmu, kuru neatrisinājāt simulācijā.

Kas nepieciešams, lai uzvarētu lielos turnīros?

“Lielais” man nozīmē pasaules vai Eiropas čempionātu. Tie ir ilgi – ilgst 2-3 nedēļas. Labam rezultātam nepieciešams stabils spēles līmenis un parasti arī veiksmē izšķirošajos brīžos. Taču “Dievs svētī uzvarošās komandas” un parasti veiksmē un laba spēle iet kopā. Komandu turnīros vislabāk ir, ja komandā ir trīs vienāda līmeņa pāri. Tad katru dienu var nedaudz atpūsties. Šāda situācija atbalsta arī komandas garu un ļauj labāk pārvaldīt resursus, ņemot vērā spēlētāju vēlmēs, piemēram – vienam nepatīk spēlēt no rīta, citam pēc pusdienām un tā tālāk... Tas, protams, ir sapnis. Parasti ir savādāk – ja komandā ir viens vadošais pāris, nepieciešams plānot to izmantot pret spēcīgāko komandu utt. Ir svarīgi, lai visi spēlētāji zinātu savas pozīcijas un atbalstītu viens otru.

Kā ar citām svarīgām blakus lietām – sportu, ēšanu, alkoholu, diētu, miegu?

Garajos turnīros ļoti svarīga ir fiziskā forma. Tas ir pašsaprotami, tāpēc ir labi visu gadu regulāri nodarboties, piemēram, ar kādu skriešanu vai kādu citu fizisko aktivitāti (personīgi es praktiski visu mūžu 1-2 reizes nedēļā spēlēju volejbolu). Diēta, miegs, ēšana, alkohols – tas ir svarīgi turnīra laikā. Jo īpaši laba un pietiekami ilga gulēšana ir galvenais uzdevums garā pasākumā. Parējām lietām jābūt pakārtotām: neēst pārāk daudz ne pa dienu, ne vakarā, nelietot pārāk daudz vīna utt. Arī neliela pastaiga – svaigs gaiss – ir svarīga spēļu pārtraukumos, vēl svarīgāk, nekā pēc salīdzināšanas aplūkot spēļu tablo.

Kādi, Jūsaprāt, svarīgākie lēmumi ir jāpieņem trenerim garu sacensību laikā?

Vairāk vai mazāk esmu par to rakstījis – optimāli vadīt cilvēkresursus, censties motivēt un uzturēt komandā labu atmosfēru. Un no tehniskā viedokļa – sagatavot informāciju par pretiniekiem (sistēmu, spēles stilu) spēlētājiem. Pēdējais ir ļoti svarīgs garajos play off mačos.

Sacensību laikā. Kopā ar kolēģiem no Polijas delegācijas.

Cik svarīgs ir emocionālais mikroklimats komandā un ko var darīt tā uzlabošanai.

Emocionālais mikroklimats ir ļoti svarīgs. Es domāju, ka to var uzbūvēt tikai tad, ja visi komandas locekļi kaut kādā mērā ciena viens otru, zina komandas biedru ieradumus un trūkumus un respektē tos. Tad visi jutīsies pietiekami ērti, lai spēlētu pēc iespējas labāku spēli. Kā to var uzbūvēt? Jābūt ir vienotam mērķim! Ārpus spēles komandas biedri var pavadīt laiku kopā vai nē – brīvas izvēles atstāšana šeit arī sniedz zināmu komfortu. Pretenzijas pret partneri vai komandas biedriem turnīra laikā nepalīdz. Labāk ir paklusēt un izlaist emocijas ārā vienatnē. Čempionātu laikā neviens neiemācīsies, ir laiks sacensties, nevis mācīties.

Cik svarīgs ir darbs ar partneri un vai labi spēlētāji var nebūt draugi ārpus bridža?

Ir daži piemēri pāriem, kuri nepavada brīvo laiku kopā. Pat Mekvels (Meckwell – saīsinājums vienam no pasaulē spēcīgākajam pārim *Jeff Meckstroth* un *Eric Rodwell*) saskārās ar šo problēmu pēc vairākiem, apmēram piecpadsmit savas kopā spēlēšanas gadiem un atrisināja to ar laulības terapijai līdzīgu terapiju. Bet tā ir diezgan neparasta situācija. Lielākā daļa pāru ir ne tikai partneri pie bridža galda, bet arī draugi. Tas palīdz, ja jums ir jāpavada kopā, teiksim, 100 dienas gadā.

Kāda ir jūsu labākā bridža pieredze?

Grūti atbildēt. Man bija daži ļoti labas spēles periodi, īpaši 80. gadu beigās. Tāpēc ir liels prieks spēlēt, kad esi labākā formā, visi lēmumi ir labi, tu jūties ļoti labi pie galda, tu "redzi" visu – tas ir tuvu Zijas (*Zia Mahmood*) raksturotajam prāta stāvoklim Heat 1, kad pie galda jūties kā burvis. Kā trenerim mans pēdējais labākais, varbūt pats labākais sasniegums bija Bermudu kausa (*Bermuda Bowl*) izcīnīšana kopā ar Polijas izlasi 2019. gadā. Izslēgšanas spēlēs mana komanda ar katru dienu spēlēja labāk un mēs jutāmies kā neuzvarami.

Noslēdzot interviju – kādi ir Jūsu ieteikumi jaunajiem bridža spēlētājiem?

Lai apgūtu individuālās tehniskās spējas, vislabākais veids ir problēmu risināšana – aizsardzības problēmas, izspēles uzdevumi, redzot tikai galdu, izspēles uzdevumi, redzot visas četras rokas. Sākumā katra tam veltītā stunda atmaksājas ļoti labi. Ļoti svarīgas ir arī grāmatas, piemēram, ir dažas ļoti labas grāmatas par pirmajiem gājieniem. Sākumā solīšana šķiet nedaudz mazāk svarīga, taču ir vērts arī kādu laiku pārvaldīt sistēmas apspriešanā kopā ar partneri. Sistēmas sarežģītības pakāpe sākumā nedrīkst būt pārāk augsta – tas jau ir nākamais solis.

Mareks ar Bermudu kausu.
2019. gada rudens, Uhaņa, Ķīna.